

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. marts 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 43 (Alm. del) af 19. november 2021 stillet efter ønske fra Torsten Schack Pedersen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekterne på (arbejdsudbud, BNP og råderum) af de reformer, der er gennemført siden 2001 (f.eks. velfærdsaftalen fra 2006)? Ministeren bedes medtage alle de reformer, som har en effekt på arbejdsudbud og produktivitet. Ministeren bedes opføre det i en tabel, hvor det for hver af aftalerne er angivet, hvilke partier der var med i aftalen hhv. hvilke partier der var har stemt for lovforslaget, der udmønter aftalen. Fsva. effekterne på BNP og råderum bedes de opgjort i kroner og øre.

Svar

Der er tidligere svaret på effekter på strukturel beskæftigelse (arbejdsudbud), strukturelt BNP og den offentlige saldo af gennemførte reformer siden 2001. I forhold til disse svar er der igen ændringer for så vidt angår reformer i de tre regeringsperioder fra 2001 til 2019 (dvs. hhv. 2001-2011, 2011-2015 og 2015-2019).

I *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 124 (Alm. del) af 20. januar 2021* er det vist, at reformer gennemført i perioden 2001-2019 samlet set skønnes at løfte den strukturelle beskæftigelse med ca. 275.000 fuldtidspersoner og strukturelt BNP med ca. 11½ pct. af BNP i 2025. Der er desuden i svaret vist effekterne af de enkelte reformer. Det skal bemærkes, at virkningerne af reformerne er vurderet i forbindelse med de respektive aftalers indgåelse og at der er usikkerhed knyttet til vurderingerne.

I *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 306 (Alm del) af 14. maj 2021* er det vist, at reformer gennemført siden 2006 har styrket den offentlige saldo svarende til ca. 3,7 pct. af BNP i 2025. Det er relativt få reformer, der styrker de offentlige finanser. Det er navnlig *Velfærdsaftalen*, 2006, *Genopretningsaftalen*, 2010, og *Aftale om senere tilbagetrækning*, 2011, der styrker de offentlige finanser. Reforme gennemført efter 2012 har ikke haft som mål at konsolidere de offentlige finanser – og virkningerne på de offentlige finanser af ændringer i den strukturelle beskæftigelse har i stort set alle tilfælde været en del af de respektive aftalers samlede økonomi.

For så vidt angår virkningerne på strukturel beskæftigelse og strukturelt BNP af tiltag gennemført i den indeværende regeringsperiode er der i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 110 (Alm. del) af 24. januar 2022* givet en opdateret vurdering inkl. *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi*, januar 2022. Af svaret fremgår det, at tiltag gennemført siden regeringsskiftet i 2019 vurderes at øge den strukturelle beskæftigelse med ca. 1.450 personer i 2025 og ca. 1.850 personer i 2030. Strukturelt BNP skønnes reduceret med ca. 1¼ mia. kr. i 2025 og øget med 3 mia. kr. i 2030. Det afspejler bl.a., at initiativet om automatisk erhvervsrapportering – der har en relativt stor positiv effekt – først indregnes i 2026. I svaret indgår ikke vurderingen af de enkelte initiativer gennemført før aftalen om en ny reformpakke for dansk økonomi. De fremgår derimod af *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 44 (L1) af 8. december 2021*.

Den sidste del af spørgsmålet drejer sig om, hvilke aftalepartier der stod bag de enkelte reformer/tiltag, og hvilke partier der stemte for de udmøntende lovforslag. I nedenstående tabel 1-7 er der for hvert enkelt tiltag vist aftalepartierne, ligesom det er vist, hvem der stemte for det centrale lovforslag, der udmønter de respektive aftaler. Der er derimod ikke vist, hvilke partier der stemte for hvert enkelt udmøntende lovforslag. Der er dog gjort anmærkninger i de tilfælde, hvor det under gennemgangen af de enkelte lovforslag er bemærket, at andre partier har stemt for dele af lovgivningen. Det skal bemærkes, at en række aftaler indeholder et stort antal lovforslag. Fx er *Genopretningsaftalen*, 2010 udmøntet i 26 lovforslag. Oplysningerne om lovforslagene og stemmeafgivelsen er fundet ved søgning på Folketingets hjemmeside. Det kan dog ikke udelukkes, at enkelte lovforslag er overset i søgningen.

Tabel 1-7 er opdelt for de 4 regeringsperioder siden 2001, og der er for de enkelte regeringsperioder opstillet én tabel for tiltag der påvirker strukturel beskæftigelse og én tabel for tiltag der påvirker produktivitet. Det bemærkes, at der for den første regeringsperiode fra 2001-2011 ikke er en tabel for tiltag, der påvirker produktivitet. Det hænger sammen med, at der først fra *Aftale om Vækstplan DK*, 2013 er foretaget systematiske vurderinger af produktivitetsvirkninger af tiltag.

1. Regeringsperioden 2001-2011 (V, KF)

Tabel 1

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2001 til 2011

Tiltag	Aftalepartier	Partier der stemte for
Flere i arbejde, 2002 ¹⁾	V, KF, S, DF, RV, KD	
Forårspakken, 2004 ¹⁾	V, KF, DF	
En ny chance til alle, 2005 ²⁾	V, KF, DF	V, KF, DF
Velfærdsaftalen, 2006 ³⁾	V, KF, S, DF, RV	V, KF, S, DF, RV
Lavere skat på arbejde, 2007	V, KF, DF	V, KF, DF, NY
Jobplanen, 2008	V, KF, DF, RV, NY	V, KF, DF, RV, NY, S ⁴⁾ , SF ⁴⁾ , EL ⁴⁾
Aftale om nedbringelse af sygefra- været, 2008	V, KF, DF, RV, LA	V, KF, DF, RV, LA
Forårspakke 2.0, 2009	V, KF, DF	V, KF, DF, S ⁵⁾ , SF ⁵⁾ , RV ⁵⁾ , EL ⁵⁾ , LA ⁵⁾
Genopretningsaftalen, 2010	V, KF, DF	V, KF, DF, RV ⁶⁾ , LA ⁶⁾
Aftalen om senere tilbagetrækning, 2011	V, KF, DF, RV	V, S, DF, RV, SF, LA, KF

Anm.: NY er forkortelsen for Ny Alliance. 1) Oversigten over afstemninger på ft.dk begynder i folketingsåret 2004. De udmøntende lovforslag er fremsat for dette tidspunkt. 2) S var oprindeligt aftalparti, men sprang fra aftalen. 3) Omfatter alle elementer i Velfærdsaftalen. 4) S, SF, EL stemte for udmøntende lovforslag ifm. udlændinges undervisning, S stemte også for yderligere udmøntende lovforslag. 5) S, SF, EL, LA stemte for udvalgte udmøntende lovforslag. 6) RV og LA stemte for dagpengereformen.

Kilde: Økonomisk Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster, Folketinget og egne beregninger.

2. Regeringsperioden 2011-2015 (S, RV, SF/S, RV)

Tabel 2

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2011 til 2015

	Aftalepartier	Partier der stemte for
Tiltag		
FL12	S, RV, SF, EL	S, RV, SF, V, DF, EL, KF
<i>Skat og overførsler</i>	S, RV, SF, EL	S, RV, SF, EL
Energiaftale, 2012	S, RV, SF, V, DF, EL, KF	S, RV, SF, V, DF, EL, KF, LA ¹⁾
Skattereformen, 2012	S, RV, SF, V, KF	S, RV, SF, V, KF, DF ²⁾ , EL ²⁾
Reform af førtidspension og fleksjob, 2012	S, RV, SF, V, LA, KF	S, RV, SF, V, LA, KF
Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse, 2013	S, RV, SF, V, DF, LA, KF	S, RV, SF, V, DF, LA, KF
Aftale om reform af kontanthjælpsystemet, 2013	S, RV, SF, V, DF, LA, KF	S, RV, SF, V, DF, LA, KF
Aftale om Vækstplan DK, 2013 (ekskl. SU og kontanthjælp) ³⁾	S, RV, SF, V, (DF), LA, KF	S, RV, SF, V, DF ³⁾ , EL ³⁾ , LA, KF
Reform af beskæftigelsesindsatsen, 2014 ⁴⁾	S, RV, V, DF, KF	S, RV, V, DF ⁴⁾ , SF, LA, KF
Reform af sygedagpengesystemet, 2014	S, RV, SF, V, DF, LA, KF	S, RV, SF, V, DF, LA, KF,
Refusionsomlægningen ift. beskæftigelsesindsats, 2014 ⁵⁾	S, RV, V, DF, KF	S, RV, V, DF, SF, LA, KF EL ⁵⁾ , ALT ⁵⁾
Aftale om en vækstpakke, 2014 ⁶⁾	S, RV, V, DF, SF, EL, KF	
FL15	S, RV, SF, EL	S, RV, SF, V, DF, EL, KF

Anm.: 1) LA stemte for udvalgte udmøntende lovforslag. 2) EL og DF stemte for en lang række af de udmøntende lovforslag. 3) DF deltog som aftaleparti i en delaftale, men ikke hovedaftalen om Vækstplan DK. DF og EL stemte for udvalgte udmøntende lovforslag. 4) DF stemte imod ét af de i alt tre udmøntende lovforslag. 5) EL og ALT stemte for ét af i alt to udmøntende lovforslag. 6) Det er ikke alle aftalepartier, som tilsluttede sig alle vækstpakkens initiativer.

Kilde: Økonomisk Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster, Folketinget og egne beregninger.

Tabel 3

Gennemførte politiske tiltag med virkning på produktivitet – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2011 til 2015

	Aftalepartier	Partier der stemte for
Tiltag		
Aftale om Vækstplan DK, 2013 (ekskl. SU og kontanthjælp)	S, RV, SF, V, (DF), LA, KF	S, RV, SF, V, (DF), (EL), LA, KF
Aftale om en vækstpakke, 2014	S, RV, V, DF, SF, EL, KF	
I alt		

Anm.: Se tabel 2.

Kilde: Se tabel 2.

3. Regeringsperioden 2015-2019 (V/V, LA, KF)

Tabel 4

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2015 til 2019

	Aftalepartier	Partier der stemte for
Tiltag		
Jobreform fase I (kontanthjælpsloft)	V, DF, LA, KF	V, DF, LA, KF
Integrationsydelse	V, DF, LA, KF	V, DF, LA, KF
Aftale om et tryggere dagpengesystem ¹⁾	V, S, DF, RV	V, S, DF, RV
FL16	V, DF, LA, KF	V, S, DF, LA, RV, KF
<i>Lavere registreringsafgift</i>	V, DF, LA, KF	V, DF, LA, KF
FL17	V, DF, LA, KF	V, S, DF, LA, RV, SF, KF
<i>Lavere registreringsafgift</i>	V, DF, LA, KF	V, DF, LA, KF
PSO-aftalen	V, S, DF, LA, RV, SF, KF	V, S, DF, LA, RV, SF, KF
Aftale om flere år på arbejdsmarkedet ²⁾	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, DF, ALT ²⁾ , RV ²⁾
Aftale om omlægning af bilafgifter	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, DF
Aftale om ny ferielov	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF
Erhvervs- og iværksætterinitiativer	V, LA, KF, DF, RV	V, LA, KF, S, DF, ALT ³⁾ , RV, SF ³⁾
FL 18	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, S, DF, RV, SF
<i>Sorgorlov</i>	V, LA, KF, DF	Alle partier
Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, DF
Mediepolitisk aftale for 2019-2023	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, DF
Energiaftale 2018	V, LA, KF, S, DF, EL, ALT, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, EL, ALT, RV, SF
Regelforenkling af beskæftigelsesindsatsen	V, LA, KF, S, DF, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, RV, SF
FL19	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, S, DF, RV, SF
<i>Aftale om obligatorisk opsparing</i>	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF
Aftale om ret til seniorpension for nedslidte ⁴⁾	V, LA, KF, DF, RV	Alle partier på nær NB (hverken for eller imod)

Anm.: 1) RV tilsluttede sig aftalen efterfølgende. 2) RV og ALT stemte for hhv. to og ét af de udmøntende lovforslag. 3) ALT og SF stemte imod udvalgte udmøntende lovforslag, herunder højere fradrag for virksomheders forskning- og udviklingsudgifter. 4) S tilsluttede sig efterfølgende aftalen.

Kilde: Diverse aftaletekster, Folketinget, Finansministeriet og egne beregninger.

Tabel 5

Gennemførte tiltag med virkning på produktivitet – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2015 til 2019

	Aftalepartier	Partier der stemte for
Tiltag		
Danmark i bedre balance	V, S, DF, LA, KF	V, S, DF, LA, KF
Fødevarer- og landsbrugspakke	V, DF, LA, KF	V, DF, LA, KF
FL16	V, DF, LA, KF	V, S, DF, LA, RV, KF
<i>Afskaffelse af reklameafgiften og nedsættelse af NOx-afgiften</i>	V, DF, LA, KF	V, S, DF, LA, KF
PSO-aftalen	V, S, DF, LA, RV, SF, KF	V, S, DF, LA, RV, SF, KF
Øvrige initiativer i 2016 ¹⁾		
<i>Tilpasning af planer for kabellægning</i>	V, S, DF, LA, RV, SF, KF	V, S, DF, LA, RV, SF, EL, KF, ALT, NB
<i>Ophævelse af 60-40 ordningen for solceller</i>	V, S, DF, EL, LA, RV, SF, KF	V, S, DF, EL, LA, RV, SF, KF
Hvidvaskdirektivet		
Erhvervs- og iværksætterinitiativer (højere fradrag for virksomhedernes forskning og udvikling samt sanering af afgifter)	V, DF, LA, KF, RV	V, LA, KF, S, DF, ALT ²⁾ , RV, SF ²⁾
Delelementer af forsyningsstrategien ³⁾		
<i>Ny regulering af eldistributionssektoren</i>	V, LA, KF, S, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF
<i>Ny regulering af gasdistribution</i>	V, LA, KF, S, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, ALT, RV, SF
<i>Ny regulering af fjernvarmesektoren</i>	V, S, RV, SF, KF, DF ⁴⁾ , LA ⁴⁾	V, LA, KF, S, DF, RV, SF
Viking Link ⁵⁾		
Løft af rammen for offentlige investeringer (i <i>Vækst og velstand 2025 mv.</i>) ⁶⁾	-	-
Energiaftale 2018	V, LA, KF, S, DF, EL, ALT, RV, SF	V, LA, KF, S, DF, EL, ALT, RV, SF
Lempelser i registreringsafgiften ⁷⁾	V, LA, KF, DF	V, LA, KF, DF

Anm.: 1) Øvrige initiativer dækker over tilpasning af planer for kabellægning samt ophævelse af 60-40 ordning for solceller. 2) ALT og SF stemte imod højere fradrag for virksomheders forsknings- og udviklingsudgifter. 3) Ny regulering af eldistributionssektoren, gasdistribution og fjernvarmesektoren. De nye reguleringstiltag blev indgået i forskellige aftaler med forskellige aftalepartier. 4) DF og LA var ikke en del af oprindelige stemmeaftale, men tiltrådte i en supplerende stemmeaftale. 5) Projektet er tiltrådt ved en myndighedsgodkendelse. 6) Produktivitetsvirkningen tager udgangspunkt i de prioriterede midler til et løft af de offentlige investeringer i *Vækst og velstand 2025* korrigeret for virkningen af efterfølgende aftaler (herunder energiaftalen mv). 7) Registreringsafgiften blev i regeringsperioden lempet tre gange. Det er sket i forbindelse med finanslovsaftalerne for 2016 og 2017 samt i *Aftale om Omlægning af bilafgifterne* i september 2017.

Kilde: Diverse aftaletekster, Folketinget, Finansministeriet og egne beregninger.

4. Regeringsperioden 2019- (S)

Tabel 6

Gennemførte politiske tiltag med virkning på strukturel beskæftigelse – aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2019 og frem

Tiltag	Aftalepartier	Partier der stemte for
FL 20	S, RV, SF, EL, ALT	
<i>Forhøjelse af tobaksafgifterne</i>		S, RV, SF, EL, ALT, KD
<i>Forhøjelse af tobaksafgifter i 2020 og 2022</i>		S, RV, SF, EL, ALT, KD
<i>Annultering af loft over dobbeltuddannelse</i>		S, DF, RV, SF, EL, ALT, NB, LA
<i>Afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge</i>		S, RV, SF, EL, ALT
<i>Forhøjelse af afgifter på væddemål og onlinekasino</i>		S, RV, SF, EL, ALT
<i>Indeksring af afgifter fra marts 2020</i>		S, V, DF, RV, SF, EL, KF, ALT
Fastholdelse af loft i aktiesparekonto ¹⁾	-	-
Forhøjelse af loft i aktiesparekonto ¹⁾	V, LA, KF, DF, RV	S, V, RV, KF, NB, LA
Dagpenge til selvstændige	S, V, RV, SF, EL, KF, ALT	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, ALT
Sorgortov	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, NB, LA, ALT	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, NB, LA
Klimaaftale for energi og industri mv.	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, LA, ALT	
<i>Forhøjelse af energifgiften for brændsler til rumvarme</i>		S, V, DF, RV, SF, EL, KF, LA, ALT
<i>Nedsættelse af elvarmeafgiften</i>		S, V, DF, RV, SF, EL, KF, LA, ALT
Modernisering af momsreglerne ²⁾		S, V, DF, RV, SF, EL, KF, NB, LA, ALT
Aftale om en ny ret til tidlig pension	S, DF, SF, EL	S, DF, SF, EL, ALT, UFG ³⁾
FL 21	S, RV, SF, EL, ALT	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, ALT
<i>Aflysning af den forudsatte indeksring af visse punktafgifter (FFL21)⁴⁾</i>	S, RV, SF, EL, ALT	
Aftale om grøn omstilling af vejtransporten	S, RV, SF, EL	S, SF, RV, EL
FL 22	S, RV, EL, ALT, KD	S, V, DF, SF, RV, EL, KF, ALT
<i>Afskaffelse af håndværkerfradrag i BoligJob-ordningen⁵⁾</i>	S, RV, EL, ALT, KD	
Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi ⁵⁾	S, RV, DF, EL, KD	

Anm.: 1) Aktiesparekontoen var en del af *Erhvervs- og Vækstinitiativer* præsenteret af den tidligere regering. DF og RV indgik som aftalepartier i en række af initiativerne. S stemte for lovforslaget, som var en del af FL20. 2) Tiltaget gennemfører bl.a. allerede vedtagne EU-regler for grænseoverskridende handel. 3) UFG står for Uden For Grupper. I dette tilfælde 2 personer. 4) Ændringen kræver ikke lovgivning. 5) Afstemninger om lovforslag ikke gennemført ultimo februar 2022.

Kilde: Diverse aftaletekster, Folketinget, Finansministeriet og egne beregninger.

Tabel 7

Gennemførte initiativer med virkning på produktiviteten, aftalepartier og partier der stemte for udmøntende lovforslag i regeringsperioden fra 2019 og frem

Tiltag	Aftalepartier	Partier der stemte for
Finansloven 2020 (afgifter) ¹⁾	S, RV, SF, EL, ALT	S, RV, SF, EL, ALT
Løft af rammen for investeringer	-	-
Aftale om en ny ret til tidlig pension ²⁾	S, DF, SF, EL	S, DF, SF, EL, UFG
Klimaaf tale for energi og industri ³⁾	S, V, DF, SF, RV, EL, KF, LA, ALT	S, V, DF, SF, RV, EL, KF, LA, ALT
Klimaplan for grøn affalds sektor og cirkulær økonomi ⁴⁾	S, V, RV, SF, EL, KF, LA, ALT	
Aftale om grøn omstilling af vejtransporten	S, RV, SF, EL	S, SF, RV, EL
Bæredygtighedskriterier for biomasse fra skovbrug og landbrug	S, V, DF, RV, SF, EL, KF, LA, ALT	S, V, DF, SF, RV, KF, NB, LA
Aftale om grøn omstilling af landbrug	S, V, DF, SF, RV, EL, KF, NB, LA, KD	
Engangsplastbekendtgørelse	-	-
Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi	S, RV, SF, EL, KD	

Anm.: 1) Afgiftsændringerne blev udmøntet i forskellige lovforslag, hvorfor forskellige partier – udover aftalepartierne – stemte for udvalgte ændringer, jf. tabel 6. 2) Omfatter et loft over fradrag i selskabsskatten for høje lønninger og et samfundsbidrag fra den finansielle sektor. 3) NB, KD og UFG har stemt for udvalgte dele af de udmøntende lovforslag. 4) EL er senere udtrådt af aftalen.

Kilde: Diverse aftaletekster, Folketinget, Finansministeriet og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister